

Kölcsey Ferenc értekező prózája

Javasolt feldolgozási idő: 60 perc

1. feladat

Kölcsey Ferenc 1834-ben keletkezett *Parainesis*e 1837-ben jelent meg az *Athenaeum* című folyóiratban. A szerző történelembölcseleti szemléletét és erkölcsi nézeteit összegzi az intelemben.

Nézz utána, mi lett Kölcsey Kálmán sorsa! Írd le egy-két mondatban!

[Magyar Elektronikus Könyvtár: A Parainesis írója](#)

---

2. feladat

A parainesis ugyan antik eredetű műfaj, de a középkorban vált népszerűvé királytükör néven. Keress híres példákat (1-2) a magyar irodalomból!

Az alábbi linkek segítenek a feladat megoldásában:

[Magyar Elektronikus Könyvtár](#)

[Kulturális Enciklopédia](#)

---

3. feladat

Kölcsey Ferenc *Parainesis* Kölcsey Kálmánhoz című művéből idézünk részleteket. Írj egy-egy tanácsot, intelmet mindegyik részlethez! Az adott szövegrészlet tartalma alapján fogalmazz, de a saját szavaiddal!

1) „Imádd az istenséget! ez legelső rendszabás Pythagoras aranyverseiben; s úgy hiszem, méltán. Semmi sincs, ami az emberi szívet annyira felemelhetné, következőleg az élet mindennapi jeleneteiben, s a szenvedélyek és indulatok örök ostromában hozzáragadt szennytől annyira megtisztíthatná: mint az istenség nagy gondolatával foglalatoskodás. Akarmerre veted e temérdek mindenségben tekinteteidet, mindenfelől egy végetlenül bölcs, nagy és jó, de egyszersmind megfoghatatlan lény jelenségei sűgárzanak feléd.”

---

2) „Szeretni az emberiséget: ez, minden nemes szívnek elengedhetetlen föltétele. Az emberiség egésze nem egyéb számtalan háznépekre oszlott nagy nemzetségnél, melynek mindegyik tagja rokonunk, s szeretetünkre és szolgálatainkra egyformán számot tart.”

---

3) „Sohasem tudtam megérteni: kik azok, kik magokat világpolgároknak nevezik? Az emberi tehetség parányi lámpa, mely egyszerre keskeny kört tölthet meg fényével; s ha egy helyről másra hurcoltatik, setétséget hagy maga után. Bizonyos helyhez kell azért kapcsoltatnunk, hogy azt jótékony világítással állandóul boldogíthassuk.”

---

4) „Minden erény önáldozattal jár, feláldozásával pillantatnyi kényünknek, megtagadásával önhasznunknak, s nem ritkán hajlandóságunk vagy gyűlölségünk elnémításával: azonban minden áldozat kicsiny azokhoz képest, miket a hazának kívánni joga van.”

---

5) „Jókor szokjál e gondolathoz: a társaságban született ember nem önmagáé.”

---

6) „Természet és kedvező környülmények soknak sokat nyújtanak; hanem e szerencsére támaszkodni hiú gondolat.”

---

7) „Törekedjél ismeretekre! de ismeretekre, melyek ítélet s ízlés által vezéreltetnek. (...) Ne gondold, mintha a tanulás csak bizonyos időkhez, az ifjúság éveihez köttetnék.”

---

8) „Eljön az idő, s társaid körében neked is fel kell állanod, s a köztanácskozásokban élő szóval részt vened; s érzeni fogod, miképpen az ékesszólás, s mindaz, ami erre megkívántatik, oly szükség, mi nélkül közdolgokban résztvevő polgár közvetlen nem hat. Ez okon már az ifjúság küszöbén ismerkedjél hazánk dolgaival, állásával, törvényeivel s történeteivel; s ismerkedjél mindazon tudományokkal, miket az emberi elme régibb és újabb korban a nemzetek kormányzására s boldogabbá tételére feltalált.”

---

9) „Teljes birtokában lenni a nyelvnek, melyet a nép beszél: ez az első s elengedhetetlen feltétel.”

---

10) „Tiszteld s tanuld más mívelt népek nyelvét is...”

---

11) „A bölcsesség legnagyobb mestere az élet; azonban gyakran felkeresd a rég elhunytakat is, kik tanulások, vizsgálatok s tapasztalások által gyűjtött kincseiket a maradék számára könyveikbe

letették. De jusson eszedbe: a könyvek száma végetlen, a te éveid pedig végesek; s óráidat s napjaidat oly sok egyéb foglalatosság kívánja magának. Mint az üresbeszédű társalkodót: úgy kerüld a tartalmatlan könyvet."

---

12) *„Hol élő példából s tulajdon tapasztalásból tanulhatsz, ott tudományod legjobb alapon áll."*

---

13) *„Két erő tart felül a sokaságon: ítélet és akarat ereje."*

---

14) *„Fáradj a hazáért, s ne tenmagadért; így nem leszen okod panaszkodni. Ki magáért fárad, gyakran csalatkozik; ki lelke erejét hazájának szenteli, annak tettei előbb-utóbb sikerrel koronáztatnak meg; s a siker felől az emberiség elismert haladása biztosít."*

---

15) *„Hírt és dicsőséget vadászni hiúság."*

---

16) *„Óvd magad, annak látszani, ami nem vagy."*

---

17) *„Ismerd magadat, s magad által az embereket; ez ismeret nélkül tudományod holt tudomány."*
